

СЕКЦІЯ ОСНОВ АРХІТЕКТУРИ

УДК 72.037.5

О.В. Острогляд, старший викладач

Д.М. Гнезділова, студентка 101-А

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

СЮРРЕАЛІЗМ В АРХІТЕКТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ

У 1924 році письменник Андре Бретон пише «Маніфест сюрреалізму», який покликаний дестабілізувати прірву між мріями і реальністю, між об'єктивністю і суб'єктивністю. Для багатьох архітекторів, які цікавилися і продовжують цікавитися фундаментальною роллю штучного середовища, сюрреалістичне мислення Бретона надало неоціненний ресурс для вивчення ролі архітектури у формуванні реальності. З того часу від Сальвадора Далі і Фредерика Кіслера до Френка Гері, сюрреалізм придбав глибоку форму в архітектурі у 20-му столітті.

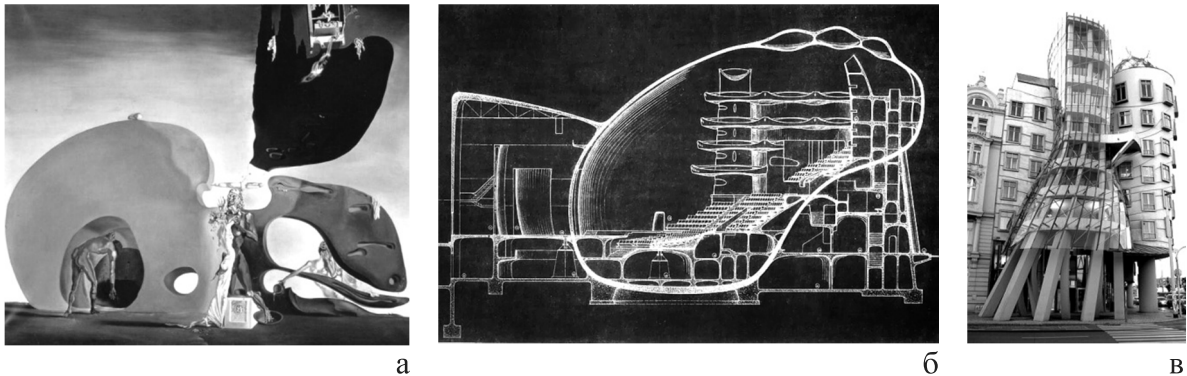


Рис. 1. Сюрреалізм в мистецтві. а) Робота Сальвадора Далі «Сюрреалістична архітектура» 1932. б) Рисунок Фредерика Кіслера.
в) Танцюючий будинок Френка Гері у Чехії.

Художники-сюрреалісти завжди любили архітектуру, особливо інтер'єр. Італійський художник Джорджо де Кіріко створив примарні, схожі на сні сцени міських просторів, а бельгійський художник Рене Магрітт перетворив архітектуру у повсякденне життя в структурі дивних символічних образів. Однак найбільш відома кореляція між сюрреалізмом і архітектурою виникла у вигляді десятирічного проекту архітектора Фредерика Кіслера. Він активно концентрується на своєму найбільш відомому проекті – «Нескінченному будинку». Концептуальний проект ґрунтувався на його попередніх проектах для «Нескінченного театру», а також на його власній теорії кореалізму, в якій Кіслер доводив важливість динамічних кореляцій між об'єктами, простором і людським досвідом прагнучи усунути розрив між реальним і більш ніж реальним по цеглинці.

У 1962 році, всього через два роки після кульмінації Нескінченного будинку Кіслера на виставці «Архітектура Visionary» в МоМА, Кевін Роше, Джон Лейсі і Джон Дінкелоу завершили роботу над Центром

польотів TWA в Квінсі, створеним Ееро Сааріненем, який помер рік до його завершення. Паралельно японські архітектори Кійонорі Кікутаке і Арата Ісодзакі, розробили концепції для утопічних міст з плаваючими бетонними формами. «Сюрреалізм руйнівний, але він руйнує тільки те, що вважає кайданами, що обмежує наше бачення», – сказав одного разу Далі. Таким чином, було неминуче, що формальна логіка сюрреалістичного мистецтва буде використана архітекторами, пов'язаними з рухом деконструктивізму кінця 20-го століття. Власна резиденція Френка Гері і музей дизайну Vitra переводять фотографічний колаж із «сюрреалістичної квартири Далі» у захоплюючі композиції автономних форм, які стикаються один з одним. Шепіт цього архітектурного стилю можна побачити в пересічних платонічних формах Bureau Spectacular.

Література

1. Mical T. *Surrealism and Architecture* [Електронний ресурс] / Thomas Mical. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: https://issuu.com/smartinos/docs/surrealism_and_architecture.
2. Pavka E. *How Surrealism Has Shaped Contemporary Architecture* [Електронний ресурс] / Evan Pavka // ArchDaily. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: www.archdaily.com/894658/how-surrealism-has-shaped-contemporary-architecture.
3. *Сюрреалізм як модерністський напрямок мистецтва ХХ століття* [Електронний ресурс]. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10890/>.
4. *Сюрреалізм. Творчість, живопис, картини художників-сюрреалістів* [Електронний ресурс]. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.nitpa.org/surrealism-tvorchist-zhivopis-kartini-xudozhnikov-surrealistiv/>.